

**Președinția elenă a
Uniunii Europene**

Banca Mondială

Conferința internațională cu tema

„Dezvoltare susținută pentru o pace durabilă:
apă comună, viitor comun, informare comună”

DECLARAȚIA DE LA ATENA

„Acțiuni pentru a promova o administrare eficientă a
resurselor de apă transfrontaliere în sud-estul Europei și în
regiunile mediteraneene”

ACȚIUNI RECOMANDATE

6-7 mai 2003

**Hotel Astir Palace, Vouliagmeni
Atena, Grecia**

DECLARAȚIA DE LA ATENA ACȚIUNI RECOMANDATE

Vouliagmeni, Atena, Grecia
7 mai 2003

În cadrul Conferinței s-a adoptat următoarea „Declarație de la Atena” cu tema „Apă comună, viitor comun, informare comună”. Declarația reprezintă cadrul unui proces pe termen lung de susținere a acțiunilor conjugate ce urmăresc o administrare eficientă a resurselor de apă comune în sud-estul Europei și în regiunile mediteraneene.

I. INTRODUCERE

1. Cu ocazia Summit-ului Mondial pentru Dezvoltare Durabilă (SMDD) desfășurat la Johannesburg în lunile august-septembrie 2002, comunitatea internațională a recunoscut că pentru atingerea obiectivului de dezvoltare durabilă este nevoie să ne re-analizăm, re-orientăm și intensificăm eforturile la nivel internațional, regional și național pentru a realiza o administrare pașnică și reciproc avantajoasă a resurselor naturale comune. Securitatea mediului înconjurător reprezintă elementul-cheie al coexistenței pașnice și colaborării între popoare. Prin realizarea unui cadru diplomatic referitor la mediul înconjurător și la dezvoltarea durabilă se poate promova cooperarea în ceea ce privește problemele de mediu, se pot diminua consecințele negative ale crizei globale de apă care se profilează și se poate combate sărăcia.

2. În cadrul Summit-ului s-a afirmat că se prevede o criză de apă în viitor, care va afecta atât cantitatea cât și calitatea apei. Această criză ar putea afecta viața oamenilor în toate privințele, de la situația ecosistemelor și a mediului înconjurător până la securitatea alimentelor, sănătatea populației, drepturile omului și moștenirea culturală. O asemenea criză ar putea influența semnificativ liniile de conduită și politica intra- și inter-statale, indiferent de situația economică a statelor; ar putea duce la neliniște internă gravă în cadrul diferitelor țări; de asemenea, ar putea duce la conflicte la varii nivele. Planul de punere în aplicare al SMDD precizează obiectivele pentru administrarea centralizată a resurselor de apă (ACRA) la nivel național și pentru planurile de eficientizare a consumului de apă ce trebuie realizate până în 2005.

3. În sud-estul Europei și în regiunile mediteraneene, resursele de apă de suprafață și subterane sunt afectate de factori naturali și artificiali. Cum aceste resurse sunt adesea folosite în comun de mai multe părți, există riscul apariției unor conflicte, dar există implicit și ocazii pentru a depune eforturi în vederea cooperării și a prevenirii conflictelor. Pentru a analiza aceste probleme, Președinția elenă a Uniunii Europene, prin intermediul Ministerului de externe elen, a organizat, împreună cu Banca Mondială, o conferință internațională cu tema „Dezvoltare susținută pentru o pace durabilă: apă comună, viitor comun, informare comună”, cu accent pe cooperarea în administrarea apelor transfrontaliere. Conferința a fost prezidată în colaborare cu Ministerul elen al mediului, planificării geografice și lucrărilor publice.

4. În cadrul conferinței s-a decis organizarea unui forum activ pe parcursul Anului Internațional al Apelor Dulci, având ca obiectiv împărtășirea cunoștințelor dobândite și identificarea mecanismelor ce pot fi folosite pentru a îmbunătăți cooperarea regională, pentru a promova folosirea în comun a beneficiilor și pentru a

realiza Obiectivele de Dezvoltare ale noului Mileniu (ODM), precum și țelurile stabilite la Johannesburg. Organizatorii consideră că acest forum reprezintă o contribuție sub-regională la dialogul privind problemele legate de apă purtat în prezent la nivel global – un element al seriei de întâlniri la nivel înalt Marrakech-Haga-Bonn-Johannesburg-Kyoto privitoare la administrarea resurselor de apă. De asemenea, organizatorii au menționat importanța pe care o are punctul WEHAB din SMDD, din Inițiativa referitoare la apă a Uniunii Europene și din recenta declarație ministerială de la Kyoto. Obiectivul urmărit prin acest punct este discutarea Strategiei pentru dezvoltare durabilă în zona mediteraneană în cadrul Comisiei Mediteraneene pentru Dezvoltare Durabilă (CMDD) care se întrunește la Dubrovnik (14-16 mai 2003), la Conferința „Mediu înconjurător pentru Europa” de la Kiev (21-23 mai 2003) și la Summit-ul G-8 de la Evian (1 iunie 2003).

5. Conferința a reprezentat o ocazie de a aduce laolaltă lideri, experți și reprezentanți ai societății civile din țările din sud-estul Europei și din regiunile mediteraneene, de a împărtăși cunoștințele dobândite și de a identifica mecanismele ce pot fi folosite pentru a îmbunătăți cooperarea regională și pentru a promova folosirea în comun a beneficiilor obținute în urma cooperării în administrarea apelor transfrontaliere. În urma Conferinței s-a adoptat Declarația de la Atena, care reprezintă cadrul unui proces pe termen lung de susținere a acțiunilor conjugate ce urmăresc o administrare eficientă a resurselor de apă comune în sud-estul Europei și în regiunile mediteraneene.*

II. PROBLEME – APĂ COMUNĂ, VIITOR COMUN, INFORMARE COMUNĂ

6. În cadrul Conferinței s-au analizat problemele ridicate de posibilitatea apariției unor conflicte internaționale și interne ca urmare a lipsei resurselor de apă suficiente și ca urmare a lipsei de cooperare în administrarea apelor comune; de asemenea, s-au analizat diferite modalități prin care existența unor resurse de apă comune ar putea deveni un catalizator al cooperării, fiind privite ca o contribuție la dezvoltare și nu ca un obstacol în calea acesteia. De asemenea, s-a decis organizarea unui forum având ca obiectiv împărtășirea cunoștințelor dobândite și folosirea în comun a beneficiilor.

7. În cadrul Conferinței s-a analizat experiența existentă în domeniul administrării resurselor de apă transfrontaliere în trei direcții complementare: administrarea bazinelor râurilor, administrarea bazinelor lacurilor și administrarea orizontului acvifer comun. De asemenea, s-au analizat tendințele de dezvoltare pe termen lung, instrumentele legale și dezvoltările instituționale din zonele vizate; s-au discutat și legăturile existente între acestea și dezvoltarea socio-economică ce ar putea influența contextul mai larg în care se situează administrarea resurselor de apă transfrontaliere. S-a recunoscut importanța administrării corecte a resurselor de apă pentru asigurarea necesarului de apă potabilă, pentru scopuri sanitare, pentru producerea de alimente, pentru crearea rezervelor de apă și pentru obținerea de energie din surse care nu se epuizează. S-a afirmat că beneficiile economice ale administrării și dezvoltării resurselor de apă sunt necesare în vederea realizării unei creșteri economice responsabile și în vederea reducerii sărăciei. S-a subliniat rolul vital pe care îl joacă ecosistemele acvatice precum și diversitatea biologică a acestora în contextul dezvoltării durabile și al conservării naturii.

* Declarația, în forma în care a fost adoptată, nu a fost negociată formal în conformitate cu procedurile în vigoare ale Organizației Națiunilor Unite

8. **Administrarea apelor transfrontaliere.** În prezent au loc acțiuni de administrare a apelor transfrontaliere în diferite locații:

- *Realizări până în prezent.* În ceea ce privește administrarea resurselor de apă transfrontaliere în sud-estul Europei și în regiunile mediteraneene, trebuie menționate succesele obținute în cadrul unor programe realizate în diferite contexte de administrare a apelor de suprafață și a orizontului acvifer comun, programe care oferă modele pentru acțiunile viitoare. Programul pentru Bazinul Dunării și Inițiativa pentru Bazinul Nilului constituie exemple ale unei cooperări la scară largă, iar acțiunile de la râul Nestos și de la lacul Ohrid reprezintă exemple de cooperare bilaterală reușită în administrarea unei resurse comune.
- *Probleme majore.* Pe lângă progresele realizate deja în câteva probleme legate de administrarea a resurselor de apă transfrontaliere în cele două regiuni, este nevoie ca aceste inițiative să fie suplimentate cu acțiuni întreprinse în vederea administrării bazinelor râurilor transfrontaliere adiacente, a bazinelor lacurilor transfrontaliere și a pânzei comune de apă freatică. În multe cazuri, aceste acțiuni trebuie însoțite de practici îmbunătățite de exploatare a terenului, precum și de o administrare centralizată a zonelor de coastă.
- *Corespondențe importante.* Trebuie luate măsuri pentru a mări eforturile depuse în vederea realizării administrării corecte a orizonturilor acvifere comune, care reprezintă o componentă importantă a sistemului hidrologic; o atenție specială trebuie acordată îmbunătățirii cadrului legislativ care se referă la această administrare. Este nevoie de eforturi extinse pentru a pune în corespondență administrarea bazinelor râurilor și a pânzei de apă freatică cu zona de coastă, menținându-se conceptul de administrare centralizată a resurselor.

9. **Ape comune** O mai bună administrare a apelor comune aduce beneficii țărilor care cooperează în vederea realizării acesteia:

- *Administrarea centralizată a resurselor de apă.* Activitățile de administrare a resurselor de apă transfrontaliere pot oferi susținerea necesară pentru acțiuni de definire a liniilor de conduită, de planificare, pentru măsuri administrative, pentru investiții de diferite tipuri și dimensiuni, precum și pentru acțiuni de consolidare instituțională și de dezvoltare a resurselor umane.
- *Măsuri de prevenire.* În cadrul activităților transfrontaliere, la nivelul definirii liniilor de conduită, al planificării și la nivel tehnic, trebuie incluse măsuri de prevenire, cum ar fi programe de conservare a apei sau exploatarea planificată a terenului pentru a proteja zonele acvifere de reîncărcare. Pentru proiectele de administrare a apei care pot avea consecințe importante, se vor realiza rapoarte de analiză a efectelor asupra mediului înconjurător. Este extrem de importantă folosirea măsurilor de prevenire în cazul problemelor majore legate de administrare, probleme ce se leagă de dezvoltarea socială și economică viitoare; în majoritatea cazurilor, aceste măsuri de prevenire se dovedesc cele mai eficiente și economice modalități de intervenție. Aceste măsuri de prevenire aplicate în administrarea apelor, inclusiv a celor

transfrontaliere, pot fi integrate în contextul mai larg al planificării geografice, economice și de mediu. Principiul precauției, care presupune evitarea riscurilor, poate fi folosit ca principiu esențial în activitățile de administrare.

- *Măsuri reparatorii.* Folosirea măsurilor de prevenire trebuie însoțită de măsuri reparatorii identificate și evaluate cu grijă, având drept obiectiv refacerea calității apei și a mediilor acvatice, ca de exemplu investiții pentru tratarea apelor reziduale sau pentru refacerea pânzei de apă freatică. Adesea, aceste intervenții trebuie realizate treptat din cauza costurilor de investiții și operaționale ridicate pe care le implică, din cauza accesului limitat pe care îl au statele și comunitățile la resursele pentru investițiile de capital, precum și din cauza implicațiilor financiare pe care acoperirea costurilor periodice le are pentru utilizatori.
- *Folosirea instrumentelor și a stimulentei economice.* S-a observat că folosirea instrumentelor și a stimulentei economice la nivel național și local reprezintă o modalitate de a realiza o administrare eficientă a apei. Acestea includ stabilirea unui preț realist pentru apă, mai ales în agricultură, în conformitate cu principiile „consumatorul plătește” și „cel care poluează plătește”, luându-se în același timp măsurile necesare pentru a-i proteja pe cei săraci. Aceste măsuri, deși sunt destul de greu de pus în aplicare, sunt necesare pentru ca oamenii să înțeleagă valoarea apei și pentru a combate superficialitatea care duce la folosirea nerațională și la risipa resurselor de apă.
- *Conservarea apei și administrarea necesităților.* Stabilirea unor priorități în ceea ce privește folosirea resurselor de apă este foarte dificilă. O educație adecvată, acțiuni de sensibilizare a opiniei publice, combinate cu o gamă largă de intervenții de natură tehnică – inclusiv tehnologii și practici de conservare a apei, reciclarea și re folosirea atentă a apelor reziduale tratate în mod corespunzător – și cu anumite instrumente economice cum ar fi stabilirea prețurilor și oferirea de stimulente vor facilita conservarea resurselor de apă și vor duce la o administrare corectă a nevoilor în cadrul tuturor grupurilor importante de utilizatori.
- *Măsuri în caz de revărsări de ape și inundații.* Măsurile necesare în cazul revărsărilor de ape în bazinele râurilor și lacurilor precum și în zonele de reîncărcare ale straturilor acvifere reprezintă un punct important al cooperării transfrontaliere. Controlul inundațiilor, mai ales în sud-estul Europei, reprezintă o problemă importantă dar oferă și ocazia de a se realiza această cooperare, prin acțiuni coordonate de prognozare, monitorizare și sisteme de avertizare eficiente, combinate cu măsuri administrative corespunzătoare.
- *Administrarea ecosistemului și conservarea regiunilor mlăștinoase.* Administrarea, conservarea și refacerea habitatelor acvatice și a biodiversității acestora, în special zonele mlăștinoase sunt din ce în ce mai mult recunoscute ca fiind măsuri de prevenire și reparatorii eficiente și economice în ceea ce privește administrarea apelor la nivel transfrontalier; astfel de măsuri sunt înființarea unor zone protejate și refacerea zonelor mlăștinoase degradate. În sud-estul Europei și în zona mediteraneană se pot lua o serie de măsuri pentru a se asigura protecția acestor ecosisteme valoroase și pentru a le asigura locul pe care îl merită în cadrul programelor administrative. În cadrul

planificării și alocării resurselor de apă, mediului înconjurător trebuie să i se recunoască calitatea de factor de consum prioritar.

10. **Viitor comun.** Administrarea eficientă a apelor transfrontaliere reprezintă un element important al viitorului comun:

- *Rolul diplomației.* În cadrul Conferinței s-a afirmat că diplomația în problemele de mediu ar putea reprezenta elementul-cheie al unei abordări pro-active și un instrument care să faciliteze dialogul între popoare diferite, contribuind astfel la cooperarea internațională și regională în vederea unei dezvoltări durabile și în vederea evitării conflictelor. Este recunoscut faptul că această diplomație, promovată la diferite nivele și folosind o multitudine de mecanisme, ar putea duce la realizarea obiectivelor și perspectivelor legate de mediul înconjurător pe termen mediu și lung. De asemenea, această diplomație ar putea fi de ajutor în formularea și negocierea acordurilor bilaterale și multilaterale referitoare la apele transfrontaliere, în contextul mai larg al politicii externe.
- *Resurse de bază pentru o dezvoltare durabilă și pentru o creștere responsabilă.* Administrarea eficientă a resurselor de apă transfrontaliere este necesară la nivel global și reprezintă factorul cheie pentru realizarea unei dezvoltări durabile în sud-estul Europei și în regiunile mediteraneene. Trebuie luate măsuri coordonate la nivel regional, național și local de către diverși factori de decizie pentru ca, pe termen lung, aceste resurse comune să poată satisface nevoile omului și pe cele ale mediului înconjurător în mod compatibil. Administrarea corectă a apelor reprezintă un stâlp de susținere pentru o creștere responsabilă, o abordare a conceptului de dezvoltare din ce în ce mai apreciată, deoarece combină conceptul de creștere economică cu cel de echitate socială și de asumare a răspunderii sociale și de mediu.
- *Schimbări de atitudine și de comportament.* Pentru a face față numeroaselor probleme legate de administrarea apelor din sud-estul Europei și din regiunile mediteraneene, va fi nevoie de schimbări de atitudine și comportament atât în cadrul instituțiilor cât și în rândul populației. În administrarea acestor resurse comune trebuie să se pună mai mult accent pe ideea că folosirea resurselor este o răspundere comună, prin implicarea cetățenilor și a organizațiilor societății civile, arătând că apa este o problemă de interes pentru toată lumea.
- *Consens.* Procedeele folosite pentru dezvoltarea, planificarea și punerea în aplicare a activităților legate de administrarea resurselor de apă transfrontaliere oferă mecanisme pentru realizarea consensului cu privire la obiectivele comune de dezvoltare durabilă. O participare activă și semnificativă a mai multor factori de decizie va duce la atingerea unui consens privind multe aspecte ale acestor activități și va facilita realizarea lor la un nivel de bază.
- *Angajare susținută.* Pentru a se realiza o administrare corectă a resurselor de apă de suprafață și din pânza freatică, atât la nivel național cât și la nivel transfrontalier, este nevoie de un angajament susținut al factorilor politici și de susținere din partea populației. Este nevoie de timp și răbdare pentru realizarea programelor administrative, în special cele axate pe refacere; în

cazul acestor programe este nevoie de continuitate și de planificare pe termen lung pentru a se obține rezultate vizibile.

- *Mobilizarea resurselor.* Pentru a se realiza o administrare eficientă a resurselor de apă la nivel transfrontalier, național și local va fi nevoie de suplimentarea fondurilor în vederea creării unei infrastructuri noi și în vederea reabilitării infrastructurii existente. Pentru a se atinge nivelul necesar de investiții, chiar în condițiile unui control eficient al necesităților și ale existenței unor programe de conservare, va fi nevoie de: finanțări de la organele de guvernare locale și naționale; contribuții din partea unor instituții financiare internaționale; donații; implicarea sectorului privat, prin folosirea unor abordări de finanțare inovative, cum ar fi Parteneriatele Public-Privat (PPP) sau programul Construcție, Operare, Transfer (COT).
- *Parteneriat la scară largă.* Prin analizarea experienței acumulate în sud-estul Europei, în regiunile mediteraneene precum și în alte zone s-a ajuns la concluzia că, pentru a se ajunge la cooperare în administrarea resurselor de apă transfrontaliere, ceea ce reprezintă un element-cheie pentru o dezvoltare durabilă, este nevoie de parteneriate la scară largă. Este esențial ca aceste parteneriate să nu fie exclusiviste și să ofere părților interesate, fie ele organizații, grupări sau indivizi, ocazia de a contribui cu abilitățile și experiența pe care le au la dezvoltarea, punerea în aplicare și realizarea obiectivelor referitoare la administrarea resurselor de apă.

11. **Informare comună.** Obținerea, răspândirea și punerea în aplicare a unor informații deținute în comun oferă baza necesară pentru schimbul de experiență între diferite părți și facilitează identificarea și controlul problemelor curente și iminente:

- *Posibilități.* Există posibilități reale pentru obținerea, răspândirea și punerea în aplicare a informațiilor referitoare atât la administrarea resurselor de apă transfrontaliere cât și la contextul mai larg, legal, social și economic în care sunt utilizate aceste resurse, atât de om cât și de natură. În sud-estul Europei și în regiunile mediteraneene există o multitudine de instituții care se ocupă cu aceste probleme, și se pot utiliza la scară mai largă resursele umane disponibile.
- *Dimensiunea economică și socială.* Pentru administrarea resurselor de apă transfrontaliere este nevoie să se cunoască legăturile complexe pe care le are acest proces cu dezvoltarea economică și socială, atât planificată cât și neplanificată. Abordările folosite pentru planificarea și administrarea activităților legate de apele transfrontaliere din cele două regiuni pot fi îmbunătățite prin contribuții din partea unor organizații, grupări și indivizi, ale căror talent și experiență le pot completa pe cele ale părților tradițional implicate în aceste probleme.
- *Tendențe curente.* În cadrul Conferinței s-a specificat importanța pe care o are recunoașterea și analizarea tendințelor economice și sociale curente pentru identificarea, planificarea și punerea în aplicare a activităților legate de administrarea apelor transfrontaliere. Creșterea dinamică a populației în multe zone, scăderea sa semnificativă în alte zone, modificări în distribuția geografică a populației și nevoia crescută de apă în comunitățile ce se dezvoltă rapid în unele zone de coastă, toate acestea reprezintă exemple ale

dificultăților cu care se confruntă cei care planifică și administrează resursele de apă la nivel național și transfrontalier.

- *Variații climatice și hidrologice.* O tendință majoră în prezent în ceea ce privește administrarea apelor transfrontaliere o reprezintă variațiile climatice și hidrologice, care au ajuns la un nivel de complexitate nou din punctul de vedere al monitorizării, raportării, planificării și administrării. Astfel de factori, care necesită studiu și documentare, aduc schimbări în cerințele referitoare la controlul revărsărilor de ape. De asemenea, acești factori influențează măsurile în caz de secetă sau inundații și duc la deșertificare, eroziunea solului, distrugerea habitatului și reducerea biodiversității, probleme care afectează deja numeroase țări.
- *Instrumente legale.* Utilizarea instrumentelor legale, mai precis a convențiilor globale și regionale, a acordurilor multilaterale și bilaterale și a altor instrumente va continua să asigure cadrul legal necesar pentru cooperare în administrarea resurselor de apă transfrontaliere; acestea vor fi adaptate în permanență pentru a răspunde nevoilor țărilor partenere. Cu toate acestea, în această zonă pot fi inițiate o gamă largă de activități de planificare și administrare, înainte să fie negociate acorduri cu forță de lege între parteneri.
- *Implicarea altor factori în problemele transfrontaliere.* Legăturile dintre politica internă și cea externă aduc în prim plan și alți factori. Pentru a se obține soluții corespunzătoare pentru pericolele globale și regionale ce privesc mediul înconjurător, în diplomația mediului înconjurător este nevoie de un grad de cooperare fără precedent între guverne, agenții internaționale, sectorul privat și întreg spectrul organizațiilor societății civile. De asemenea, este nevoie de o abordare interdisciplinară, care depășește limitările diplomației tradiționale.
- *Consolidarea instituțională și crearea de capacități.* În sud-estul Europei și în regiunile mediteraneene există o nevoie acută de consolidare instituțională și de creare de capacități pentru a răspunde șanselor dar și problemelor legate de administrarea apelor transfrontaliere. Aceste activități pot îmbrăca multe forme și ar trebui să fie în strânsă legătură cu dezvoltarea globală a instituțiilor, a infrastructurii și a resurselor umane necesare administrării apelor, așa cum este definită aceasta în termeni generici la nivel local, național și transfrontalier.
- *Programe de monitorizare în colaborare.* Realizarea unor programe de monitorizare în colaborare a reprezentat de multe ori primul pas spre cooperare și a oferit un mecanism eficient de câștigare a încrederii, precum și baza necesară unui schimb sistematic de informații. Monitorizarea s-a folosit cu succes pentru a evalua tendințele referitoare la cantitatea apei, calitatea apei și a habitatelor acvatice și a oferit baza necesară pentru proiectarea și modificarea acțiunilor administrative transfrontaliere. În câteva cazuri, în urma monitorizării s-au obținut și informații importante referitoare la măsurile în caz de inundații și situații de urgență.
- *Educația privind apa și sensibilizarea opiniei publice.* Susținerea acordată educației privind apa și sensibilizării opiniei publice este esențială pentru ca populația să înțeleagă și să susțină programele privind apele transfrontaliere.

Aceste eforturi nu trebuie lăsate doar în seama profesorilor, ci trebuie să implice o gamă largă de factori. Astfel de acțiuni ar putea fi promovate în contextul Deceniului Națiunilor Unite pentru Educație și Dezvoltare Durabilă (2005-2014).

III. ACȚIUNI RECOMANDATE PENTRU PROMOVAREA UNEI CORECTE ADMINISTRĂRI A RESURSELOR DE APĂ TRANSFRONTALIERE ÎN SUD-ESTUL EUROPEI ȘI ÎN REGIUNILE MEDITERANEENE

12. Obiectivul acțiunilor recomandate este de a conștientiza și fructifica posibilitățile semnificative de cooperare existente în sud-estul Europei și în regiunile mediteraneene în ceea ce privește administrarea bazinelor transfrontaliere ale râurilor și lacurilor și a orizonturilor acvifere comune. Acțiunile recomandate au fost gândite ca să ofere o bază pentru crearea de parteneriate strategice și sunt în legătură directă cu o serie de activități curente, planificate sau posibile susținute de organe de guvernare naționale sau locale, de Uniunea Europeană, de organizații internaționale și regionale, de instituții financiare internaționale, de donatori bilaterali, de organizații ale societății civile și de organizații non-guvernamentale. Acțiunile recomandate au drept obiectiv înregistrarea de progrese în evoluția economică și socială, în lupta împotriva sărăciei și în luarea de măsuri pentru promovarea păcii și securității.

IV. DEPĂȘIREA NIVELULUI TEORETIC AL DISCUȚIILOR DE LA CONFERINȚĂ

13. Concluziile și recomandările din cadrul Conferinței vor fi prezentate de către Președinția elenă a Uniunii Europene la următoarele întruniri:

- Întrunirea CMDD pe tema **„Strategii pentru dezvoltare durabilă în zona Mediteranei”**, care urmează să aibă loc la Dubrovnik, Croația, între 14-16 mai 2003
- **Conferința ministerială „Mediul înconjurător pentru Europa”**, care urmează să aibă loc la Kiev, Ucraina, între 21-23 mai 2003; și
- **Summit-ul Grupului celor 8**, care urmează să aibă loc la Evian, Franța, la 1 iunie 2003.

De asemenea, se vor lua toate măsurile necesare pentru ca recomandările din Declarația de la Atena să fie promovate în continuare și de către Președinția italiană a Uniunii Europene, care își începe mandatul în iulie 2003.

Recomandări de acțiune

Recomandarea 1. – Dezvoltarea unei diplomații a mediului înconjurător și a dezvoltării durabile

Se recomandă luarea de măsuri pentru a susține dezvoltarea unei „Diplomații a mediului înconjurător și a dezvoltării durabile” ca mijloc de realizare a unei mai bune cooperări la toate nivelele de politică internă și externă, între guverne, agenții internaționale, sectorul privat și întregul spectru al organizațiilor societății civile și organizațiilor non-guvernamentale. Această diplomație va fi utilă cu deosebire în ceea ce privește administrarea bazinelor transfrontaliere ale râurilor și lacurilor și a orizonturilor acvifere comune. Rolul diplomației trebuie să depășească scopul său tradițional de a evita situațiile conflictuale și de a gestiona situațiile de criză, permițându-i să devină un instrument complex pentru facilitarea intervențiilor legale, administrative și tehnice în vederea realizării administrării resurselor de apă transfrontaliere la o multitudine de nivele. În acest scop, Ministerul de externe elen propune lansarea unei inițiative comune de a examina utilitatea practică a acestei idei în Uniunea Europeană, în Europa de sud-est și în regiunile mediteraneene.

Recomandarea 2. – Programul de administrare a bazinelor transfrontaliere ale râurilor și lacurilor din sud-estul Europei

Se recomandă realizarea unui Program de administrare a bazinelor transfrontaliere ale râurilor și lacurilor din sud-estul Europei ca urmare a Conferinței de la Atena. Acest program va urmări punerea în aplicare a Directivei-cadru privind apa a Uniunii Europene și va veni ca o completare și concluzionare a Programului privind bazinul Dunării, și a Proiectului de conservare a lacului Ohrid, aflate în curs de desfășurare. Programul va avea în vedere bazinele transfrontaliere ale râurilor situate la sud de bazinul Dunării și care se varsă în mările Adriatică, Egee, Neagră și Ionică, precum și bazinele transfrontaliere ale lacurilor din această zonă. Programul va oferi asistență statelor din această zonă, cu colaborarea factorilor de decizie implicați, pentru realizarea ACRA și a planurilor de eficientizare a consumului de apă pentru toate bazinele râurilor mari și va include o serie de intervenții suplimentare în cazul fiecărui bazin de râu sau de lac, însoțite de un mecanism de coordonare care să permită schimbul de informații și de experiență între activități diferite. Se propune ca acest program să fie considerat un element al Componentei mediteraneene a Inițiativei privind apa a Uniunii Europene și să primească susținere din alte surse internaționale și naționale.

Recomandarea 3. – Programul de administrare a orizonturilor acvifere comune din regiunea Mediteranei

Se recomandă realizarea unui Program de administrare a orizonturilor acvifere comune din regiunea Mediteranei care să facă legătura între programele aflate în prezent în desfășurare, pentru realizarea următoarelor obiective: facilitarea schimbului lărgit de experiență privind planificarea, administrarea și punerea în aplicare; dezvoltarea unui mecanism care să ducă la cooperare în administrarea pas cu pas a altor orizonturi acvifere comune; obținerea unei modalități de extragere și răspândire a informațiilor referitoare la învățăminte trase și la practici recomandabile. Acest program va avea un rol important în sublinierea importanței unei corecte administrări a orizonturilor acvifere comune; cunoștințele dobândite în regiunea Mediteranei ar putea fi folosite și în alte regiuni mai puțin experimentate în această problemă critică. Se propune ca acest program să fie considerat un element al Componentei mediteraneene a Inițiativei privind apa a Uniunii Europene și să primească susținere din alte surse internaționale și naționale.

Recomandarea 4. – Evaluarea cadrelor regionale și naționale de punere în aplicare a sistemului centralizat de administrare a resurselor de apă.

Se recomandă realizarea unei evaluări comparative a cadrelor regionale și naționale de realizare a ACRA în țările din sud-estul Europei și din regiunile mediteraneene. Această evaluare comparativă va analiza situația cadrului politic, legal, administrativ și tehnic pentru realizarea transfrontalieră și națională a ACRA. În evaluare se vor face referiri directe la „Directiva-cadru privind apa” a Uniunii Europene și la Recomandările ACRA redactate de Parteneriatul Global pentru Apă. Se va face de asemenea referire la Convenția UNECE privind protejarea și exploatarea cursurilor de apă transfrontaliere și a lacurilor internaționale. În cadrul evaluării se vor identifica măsuri ce pot fi luate individual sau în colaborare pentru ca, în cadrul programelor de planificare și administrare, să se aibă în vedere ACRA. Un alt element al evaluării va fi identificarea învățămintelor trase și a practicilor bune de urmat în procesul de aplicare a Directivei-cadru privind apa a Uniunii Europene și a ACRA în cele două regiuni. De asemenea, se vor examina măsurile folosite în administrarea resurselor de apă dulce, de coastă și de mare.

Pentru informații suplimentare, vă rugăm să contactați:

GWP-Med Secretariat

c/o MIO-ECSDE

Str. Tripodon 28, 10558, Atena, Grecia

T: +30210-3247490, -3247267, F: +30210-3317127

E-mail: secretariat@gwpmed.org

Web site: www.gwpmed.org